

ENTRADA EN VIGOR DE LA NOVA LOPD (LOPDDGG)

El 6 de desembre va entrar en vigor la nova Llei Orgànica 3/2018 de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals (LOPDGDD), després de la seva publicació al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE). Aquesta nova normativa deroga, per tant, l'anterior LOPD, i es vincula amb l'actual reglament europeu de protecció de dades.

Són moltes les preguntes que rebem els operadors jurídics experts en aquesta matèria sobre l'abast de la nova llei i sobre quines implicacions tindrà per a les persones físiques i jurídiques, ara que estem immersos encara en l'adaptació d'autònoms i empreses al Reglament General de Protecció de Dades (RGPD) europeu.

En realitat, la possibilitat d'innovació de la LOPD és limitada, ja que el RGPD té una jerarquia normativa superior i, per tant, la llei espanyola no pot contradir aquells preceptes comunitaris. Ara bé, tenint en compte que el propi RGPD no acaba de concretar algunes qüestions i es remet als Estats per tal que desenvolupin per llei aquelles previsions o principis que queden oberts en la norma europea, podem afirmar que la nova LOPD aporta algunes novetats, de major o menor importància en funció de quina sigui la nostra activitat.

Novetats que inclou la nova LOPD

De forma resumida, enumerem a continuació els principals aspectes que suposen una innovació o un desenvolupament legal en la nova LOPD:

1. Consentiment dels menors

Fins ara, la normativa preveia que els menors d'edat podien consentir per si mateixos el tractament de les seves dades a partir dels 14 anys. En el primer projecte de LOPD, es va rebaixar aquesta edat als 13 anys, però finalment el Congrés ha acceptat una esmena d'alguns grups parlamentaris. La nova llei estableix que l'edat mínima per atorgar el consentiment igual que abans, és a dir en 14 anys, a l'espera del tràmit del Senat (article 7).

2. Tractament de dades de contacte d'empresaris i autònoms

Es legitima el tractament de les dades que siguin estrictament de contacte amb empresaris i autònoms, basant-lo en l'interès legítim del responsable del tractament (article 19).

3. Sistemes d'informació creditícia

Les llistes privades de morosos, a les quals poden accedir les entitats financeres i altres organismes, seran lícites si s'ha informat prèviament per via contractual a l'interessat de la possibilitat d'incorporar-hi les seves dades en cas de tenir un deute líquid, vençut i exigible (article 20).

4. Videovigilància

S'atorga el rang de llei a la possibilitat de tractar imatges i veu a partir de càmeres de videovigilància, quan es faci per motius de seguretat o de control dels treballadors. Fins ara, aquests tractaments de dades es realitzaven invocant un interès legítim del responsable (si la finalitat era controlar als treballadors) o un interès públic del mateix (raons de seguretat). Amb la

nova normativa, doncs, s'incrementa la seguretat jurídica als particulars i a les empreses establint per llei orgànica aquesta possibilitat (articles 22 i 89).

5. Sistemes d'exclusió publicitària

Es proporciona emparament legal a les associacions privades que tractin dades personals amb l'objectiu d'evitar l'enviament de comunicacions comercials i publicitàries als seus associats o inscrits. Aquestes entitats exerciran unes funcions "quasi-públiques", i col·laboraran amb l'AEPD.

Fins ara, a Espanya l'única llista d'exclusió publicitària que existeix és la coneguda com a "Llista Robinson" (article 23).

6. Delegat de protecció de dades (DPO)

La nova LOPD amplia el llistat d'entitats que hauran de comptar obligatòriament amb un DPO, exigint-ho, entre d'altres, a:

- els col·legis professionals
- els centres docents i universitats públiques i privades
- les entitats financeres
- les empreses de publicitat i prospecció comercial
- els centres i empreses de salut, públics i privats
- les empreses de seguretat privada (article 34)

7. Procediment d'autorització de l'AEPD per efectuar transferències internacionals de dades

Quan es pretengui transferir dades a un tercer Estat que compti amb la consideració de segur (segons el Comitè Europeu de Protecció de Dades) o que no compti amb una decisió d'adequació, caldrà obtenir prèviament una autorització de l'AEPD en un procediment que tindrà una durada màxima de 6 mesos (article 42).

8. Procediment sancionador per vulneració dels drets a la protecció de les dades personals

El RGPD exigeix que hi hagi un procediment per via administrativa per als casos de vulneració dels drets a la protecció de dades dels particulars, però en la pràctica no estableix ni concreta com ha de ser aquest procediment, ni com s'han de realitzar els diferents tràmits procedimentals. En aquests sentit, la nova LOPD dedica un títol sencer (el VIII, articles 63 al 69) a regular el procediment en qüestió. Aquest procediment davant l'AEPD s'haurà de resoldre en el termini de 6 o 9 mesos, en funció del tipus de reclamació que s'hi presenti.

I com a novetat important, s'estableix la possibilitat que l'AEPD pugui remetre una reclamació que s'hagi presentat al responsable del tractament reclamat, per tal que aquest la contesti i resolgui dins del termini indicat.

Com a qüestió important a destacar dintre del procediment sancionador, la nova LOPD establirà un règim sancionador molt més detallat del que ho fa el RGPD, que només indica les sancions màximes que es poden imposar per infraccions lleus i greus, però no concreta com s'han de graduar les infraccions i les sancions, ni com ha de ser el procediment sancionador.

Ara, la LOPD classificarà les infraccions no en dos, sinó en tres grans grups (infraccions lleus, greus i molt greus) i delimitarà amb més seguretat jurídica quines infraccions entren dintre de cada grup

(articles 72 a 74), tot i que segueix la mateixa línia d'inconcreció del RGPD respecte als criteris de graduació per a imposar les sancions (article 76). Previsiblement, serà en via reglamentària que s'establirà un procediment més acurat i on els criteris de graduació i ponderació quedin més clars i, per tant, es doni més seguretat jurídica als infractors acusats.

9. Drets digitals

La nova LOPD incorpora un títol sencer (el X) a la garantia dels "drets digitals", que es resumeix en (articles 80 al 89):

- la neutralitat d'Internet
- el dret d'accés universal a Internet
- el dret a la seguretat digital
- el dret a l'educació digital
- el dret de rectificació a Internet
- el dret a la "desconnexió digital" en l'àmbit laboral

Conclusions i aspectes a tenir en compte sobre la nova LOPD

A mode de conclusió, dir que tot i que aquestes novetats poden tenir un abast important en determinats sectors, els pilars normatius bàsics en matèria de protecció de dades sobre els quals hauran de treballar les empreses i professionals seguiran sent els establerts en el RGPD.

Així, per tal de garantir una correcta adaptació a la normativa general de Protecció de Dades, haurem de continuar generant la mateixa documentació que ja venia imposant el RGPD i tenir en compte aquests tres aspectes fonamentals, la base dels quals segueix sent la norma europea:

- la política informativa
- la política contractual
- la política de seguretat

Finalment, també destaquem que tant el RGPD com la nova LOPD són normes generals que s'hauran de complementar amb una norma especial de gran importància, com és el Reglament europeu d'e-privacy o comerç electrònic, que ara s'està tramitant per part de les institucions europees.

Per tant, s'ha de tenir present que caldrà aplicar de forma preferent en tot allò que fa referència a les comunicacions electròniques, i portarà de nou importants novetats en qüestions com el comerç electrònic, l'spam, el màrqueting electrònic o les polítiques de cookies.

Tens dubtes?

Per a més informació i resolució de dubtes sobre les novetats sobre aquesta circular, posa't en contacte amb el nostre **Departament de Protecció de Dades** (rgpd@cinc.es).

Cordialment,

CINC Assessoria d'Empreses